

Sygn. akt II PK 310/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko T. Spółce z o.o. w K.
o odszkodowanie i wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy
z dnia 18 kwietnia 2014 r., sygn. akt VI Pa 118/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. nie obciąża powoda kosztami pełnomocnika pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 marca 2013 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy – w sprawie z powództwa M.S. przeciwko T. Spółce z o.o. w K. o wynagrodzenie oraz dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych - : 1) zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21.800 zł tytułem wynagrodzenia i dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie od października 2008 r. do sierpnia 2011 r.; 2) oddalił powództwo w pozostałym zakresie; 3) nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3.229 zł; 4) zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę

706,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; 5) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bydgoszczy 1.090 zł tytułem części kosztów sądowych, od uiszczania których zwolniony był powód; 6) obciążył pozostałymi kosztami sądowymi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego apelacjami zaskarżyły strona powodowa oraz strona pozwana.

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy: zmienił zaskarżony wyrok w punktach 1, 3, 4 i 5 w ten sposób, że oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego 1.860 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt I); oddalił apelację powoda (pkt II); zasądził od powoda na rzecz pozwanego 990 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym (pkt III).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano, że „w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, wywołujące jednocześnie rozbieżności w orzecznictwie sądowym, w szczególności.: a) czy wykazywanie w wypowiedzeniu umowy o pracę szeregu uchybień pracownikowi, które występują również u innych pracowników bez wyciągania konsekwencji, stanowi naruszenie zasady równego traktowania pracowników, b) czy w przypadku sprzeczności dowodu z dokumentów ewidencji czasu pracy, sporządzanej przez pracodawcę z udziałem pracownika, który później zaprzecza prawidłowości tej ewidencji a dowodami ze świadków, co do pracy w godzinach nadliczbowych, ciężar udowodnienia pracy w godzinach nadliczbowych spoczywa na pracowniku, c) czy pominięcie przez sąd II instancji oceny niektórych dowodów przeprowadzonych przez sąd I instancji w zakresie roszczenia, co do którego sąd II instancji zmienił orzeczenie sądu I instancji może stanowić podstawę skargi kasacyjnej”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: 1. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania: o 2. oddalenie skargi; 3. zasądzenie od

powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), „które wywołują jednocześnie rozbieżności w orzecznictwie sądowym” (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając przedstawione wyżej założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autor rozpatrywanej skargi nie przedstawił istotnych zagadnień prawnych sprawy w rozumieniu powołanego przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zasadnicza wadliwość przedstawionych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania – zacytowanych wyżej kwestii – polega na tym, że autor skargi nie wiąże postawionych pytań z konkretnie wskazanymi przepisami prawa. Ogranicza

się tylko do ogólnikowych pytań bez powiązania – jak to wyżej wskazano – przedstawionych kwestii z przepisem (przepisami) prawa.

Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07 - OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecnictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecnictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08 - LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12 - LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12 - LEX nr 1228618).

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej uzasadnienie wniosku w zakresie wykazania przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. sprowadza tylko do twierdzenia, że „w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, wywołujące jednocześnie rozbieżności w orzecnictwie sądowym”. Poza tylko tak ogólnikowym, zacytowanym wyżej twierdzeniem, nie ma

– w uzasadnieniu wniosku – nawet próby zarysowania argumentacji, że rzeczywiście występują rozbieżności w orzecznictwie sądowym (wraz ze wskazaniem konkretnych orzeczeń) dotyczące przedstawionych kwestii.

Wypada przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.); rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma swoją podstawę w art. 102 k.p.c.